

Sygn. akt X Ga 315/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach - Wydział X Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący - SSO Iwona Wańczura

Sędziowie: SSO Małgorzata Korfanty

SSR (del.) Agata Żuradzka-Stuglik

Protokolant: Grzegorz Kaczmarczyk

na rozprawie w dniu 27 stycznia 2017 roku

rozpoznał sprawę z powództwa N. G.

przeciwko J. P. (1) i L. P. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach z 4 lutego 2016 roku, sygn. akt VII GC 2520/15

1. oddała apelację;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego L. P. (1) kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

3. zasądza od powódki na rzecz pozwanego J. P. (1) kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Małgorzata Korfanty SSO Iwona Wańczura SSR (del.) Agata Żuradzka Stuglik

Sygn. akt X Ga 315/16

UZASADNIENIE

Pozwem z 16 lipca 2014 r. powódka N. G. wniosła o zasądzenie od pozwanych solidarnie J. P. (1) i L. P. (1) kwoty 61 319,00 zł z ustawowymi odsetkami, a także zasądzenie kosztów procesu. Twierdziła, że strony wraz z W. R. (1) zawarły w dniu 3 listopada 2009 r. umowę spółki cywilnej. W ramach prowadzonej działalności gospodarczej spółka zajmowała się hurtowym handlem piwem, a sprawy spółki prowadził w tym zakresie pozwany J. P. (1), który swoimi działaniami doprowadził spółkę do niewypłacalności, zaciągając olbrzymie zobowiązania. W toku procesu przed Sądem Okręgowym w Gliwicach, w sprawie o sygn. akt X GC 215/10 pozwany przyznał, że to z jego winy doszło do zadłużenia spółki. W konsekwencji powódka oraz W. R. (2) złożyli oświadczenie o wystąpieniu ze spółki. Pozwani nigdy nie dokonali podziału majątku spółki i nie rozliczyli się z jej funkcjonowania. Pozwana wskazała, że nie występuje o podział majątku, ponieważ z jej wiedzy wynika, że majątek w całości został roztrwoniony przez pozwanych. Wskazała dalej, że na dochodzoną pozwem kwotę składają się kwoty: 2 500,00 zł tytułem wniesionego wkładu, 12

500,00 zł tytułem dopłat na rachunek spółki, 30 194,00 zł tytułem utraconych korzyści i 16 125,00 zł tytułem udziału w majątku spółki z chwili wystąpienia powódki ze spółki. W dalszym piśmie procesowym powódka wyjaśniła, że podstawą roszczenia co do zasady jest art. 871 k.c., a jeśli chodzi o kwotę 30 194,00 zł, to w tym zakresie roszczenie opiera się na odpowiedzialności odszkodowawczej.

W odpowiedzi na pozew pozwany L. P. (1) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania oraz o zawieszenie postępowania do czasu prawomocnego zakończenia sprawy prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Rybniku pod sygn. akt VI GC 89/15. Przyznał, że strony postępowania wraz z W. R. (1) prowadzili działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod firmą (...) s.c.". Wbrew twierdzeniom powódki do utraty płynności finansowej spółki nie doszło na skutek zaciągnięcia zobowiązań przez pozwanych, lecz w konsekwencji bezprawnych wypłat gotówkowych przez powódkę w okresie od 3 do 7 września 2010 r. na kwotę łączną 38 410,00 zł oraz dalszych wypłat bezpośrednio z kasy spółki. Powódka pobrała pieniądze już po wystąpieniu ze spółki, wobec czego pozwani wytoczyli przeciw niej powództwo przed Sądem Rejonowym w Rybniku, zarejestrowane pod sygn. akt VI GC 89/15. Wartość majątku spółki jest ujemna, a powódka nie była zwolniona z udziału w stratach spółki. Pozwany zaprzeczył, aby powódka dokonała dopłaty na rachunek spółki w kwocie 12 500,00 zł. Powódka przyczyniła się do niewypłacalności spółki oraz była świadoma podejmowanych przez spółkę działań, wobec czego roszczenie odszkodowawcze jest niezasadne. Wstrzymanie rozstrzygnięcia sprawy do czasu zakończenia postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w Rybniku uzasadnia okoliczność, że postępowanie to może wyjaśnić, czy zachowanie powódki było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. W dalszym piśmie procesowym pozwany L. P. (1) zgłosił zarzut przedawnienia.

Pozwany J. P. (1) podniósł, że jeśli sprawa dotyczy rozliczenia spółki, to powódka nie ma legitymacji czynnej, gdyż przysługuje ona tylko wspólnikom, którzy byli w spółce w chwili jej rozwiązania. Podniósł nadto zarzut przedawnienia roszczenia.

Zaskarżonym wyrokiem z 4 lutego 2016 r. Sąd I instancji oddalił powództwo i na zasadzie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążenia powódki kosztami procesu, dokonując na podstawie dowodów powołanych w uzasadnieniu orzeczenia następujących ustaleń:

W dniu 3 listopada 2009 r. powódka zawarła z pozwanymi oraz z W. R. (1) umowę spółki cywilnej pod firmą Firma Handlowa (...) s.c. Strony zastrzegły w § 12 umowy, że każdy ze wspólników jest uprawniony do udziału w zyskach (proporcjonalnie według udziałów) i tym samym stosunku uczestniczy w stratach. Udział powódki wynosił 12,5%.

Pismem z dnia 10 sierpnia 2010 r. N. G. i W. R. (2) złożyli oświadczenie pozostałym wspólnikom o wypowiedzeniu spółki cywilnej. Skutek doręczenia wypowiedzenia nastąpił w dniu 16 sierpnia 2010 r. Spółka została rozwiązana z dniem 29 października 2010 r.

W dniu 1 czerwca 2011 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał wyrok w sprawie o sygn. akt X GC 215/10, zgodnie z którym oddalił powództwo N. G. i W. R. (1) przeciwko J. P. (2), L. P. (2), (...) S.A. w (...) S.A. w Ż. o ustalenie nieważności lub bezskuteczności zawieszonych umów sprzedaży dotyczących zakupu towarów spożywczych na łączną kwotę 433 382,40 zł.

Sąd I instancji zważył, że strony łączyła umowa spółki cywilnej, dla której znajdują zastosowanie przepisy art. 860 § 1 k.c. Przez umowę spółki wspólnicy zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w sposób oznaczony, w szczególności przez wniesienie wkładów.

Powódka wywodziła swoje roszczenie co do zasady z treści art. 871 k.c., a co do kwoty 30 194,00 zł z odpowiedzialności odszkodowawczej. Przywołany art. 871 § 1 k.c. przewiduje, że wspólnikowi występującemu ze spółki zwraca się w naturze rzeczy, które wniósł do spółki do używania, oraz wypłaca się w pieniądzu wartość jego wkładu oznaczoną w umowie spółki, a w braku takiego oznaczenia - wartość, którą wkład ten miał w chwili wniesienia. Nie ulega zwrotowi wartość wkładu polegającego na świadczeniu usług albo na używaniu przez spółkę rzeczy należących do wspólnika. Z kolei po myśli § 2 wypłaca się występującemu wspólnikowi w pieniądzu taką część wartości wspólnego

majątku pozostałego po odliczeniu wartości wkładów wszystkich współników, jaka odpowiada stosunkowi, w którym występujący współnik uczestniczył w zyskach spółki.

Na uwzględnienie w sprawie zasługiwał zarzut przedawnienia, podniesiony przez stronę pozwaną. Uprawnienie do wystąpienia współnika ze spółki zadeklarowane zostało w art. 869 § 1 k.c. Nie ma sporu co do tego, że powódka z tego uprawnienia skorzystała i że skutek wypowiedzenia umowy spółki nastąpił w stosunku do niej w dniu 16 sierpnia 2010 r. Roszczenie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej ulega przedawnieniu, stosownie do art. 118 k.c., z upływem 3 lat od daty wymagalności. Taki sam okres przedawnienia przewiduje art. 442¹ § 1 k.c. dla roszczenia odszkodowawczego, z którego to tytułu powódka dochodziła pozostałej części powództwa w zakresie kwoty 30 194,00 zł. Nietrafnie powódka wskazywała, że bieg terminu przedawnienia został przerwany złożeniem zawezwania do próby ugodowej. Wniosek złożony przed Sądem Rejonowym w Jastrzębiu Zdroju nie posiadał bowiem tożsamego zakresu roszczenia z zakresem objętym powództwem. Wobec powyższego nie znalazł zastosowania art. 123 § 1 k.c., a bieg przedawnienia nie został przerwany. Skoro powódka wytoczyła niniejsze powództwo dopiero w dniu 16 lipca 2014 r., a okres przedawnienia upłynął w dniu 16 sierpnia 2013 r., to zarzut przedawnienia należało uznać za skuteczny.

O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł na mocy art. 102 k.p.c

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, zarzucając mu:

- naruszenie przepisów prawa materialnego:

a) art. 118 k.c. i art. 442¹ § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie,

b) art. 123 § 1 pkt 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że zawezwanie do próby ugodowej powódki skierowane przeciwko pozwanym nie przerwało biegu przedawnienia, albowiem roszczenie nie było tożsame z zakresem roszczenia objętego pozwem w niniejszej sprawie;

- naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wydanie rozstrzygnięcia, w szczególności brak szczegółowej analizy roszczeń objętych zawezwaniem do próby ugodowej, które to postępowanie toczyło się przed Sądem Rejonowym w Jastrzębiu Zdroju, a w następstwie powyższego błędne ustalenie, że roszczenia w nim zawarte nie są tożsame z żądaniem pozwu.

Powódka domagała się zmiany wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i zasądzenie od pozwanych kwoty 61 319 zł z odsetkami liczonymi od dnia złożenia pozwu oraz zwrotu kosztów oraz orzeczenie o kosztach drugiej instancji według norm przepisanych ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy Sądowi

I instancji do ponownego rozpoznania z orzeczeniem o kosztach postępowania.

W uzasadnieniu apelacji przedstawiła argumentację na poparcie zarzutów apelacyjnych, wymieniając dokładnie roszczenia zgłoszone we wniosku o zawezwanie do próby ugodowej

i w niniejszym pozwie. Zarzuciła, że uzasadnienie wyroku nie zawiera analizy roszczenia zawartego we wniosku o zawezwanie do próby ugodowej i w konsekwencji w sposób arbitralny przyjęto, że roszczenia nim objęte nie są tożsame z objętymi pozwem, a tym samym nie został zastosowany przepis art. 123 k.c, skutkiem czego uwzględniony został zarzut przedawnienia roszczenia powódki.

W odpowiedzi pozwany L. P. (1) wniósł o oddalenie apelacji

i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, w uzasadnieniu przeprowadzając polemikę

z zarzutami apelacyjnymi, wywodząc, że brak jest tożsamości przedmiotowej między zawezwaniem do próby ugodowej a pozwem, a we wniosku powódka nie domagała się zwrotu dopłat, a więc również to roszczenie uległo przedawnieniu.

Pozwany J. P. (1) na rozprawie apelacyjnej w dniu 27 stycznia 2017 r. także wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

Wyrok Sądu I instancji jest słuszny, odpowiada prawu, oparty został o prawidłowo ustalony stan faktyczny i właściwie zastosowane na tej podstawie przepisy prawa.

Przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku motywy nie wykazują sprzeczności ustaleń faktycznych Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, zaoferowanego przez strony, który został oceniony bez przekroczenia przysługującego Sądowi I instancji uprawnienia do swobodnej oceny dowodów, zgodnie z przepisem art. 233 § 1 kpc. Nie można również zarzucić Sądowi I instancji nieprawidłowości w rozumowaniu czy też błędów logicznych.

Wniosek o zawezwanie do próby ugodowej z 24 maja 2013 r. złożony przez N. G. i W. R. (1), wskazywał jako przeciwników wniosku: J. P. (1)

i L. P. (1), natomiast jako przedmiot sprawy określili zapłatę przez przeciwników solidarnie na rzecz każdego wnioskodawcy kwoty 1 500 000 zł. Twierdzili, że przeciwnicy doprowadzili spółkę cywilną do niewypłacalności, stąd wnioskodawcy wypowiedzieli umowę spółki. Na szkodę wzywających z tytułu zachowania przeciwników składały się: utracony wkład, brak rozliczenia z majątku spółki (pozostawiony towar oraz wierzytelności przysługujących spółce), a także utracone korzyści oraz spłaty dokonane względem wierzycieli spółki.

Art. 118 k.c. stanowi: jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata, natomiast zgodnie z art. 442¹ § 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia.

Biorąc pod uwagę datę skutecznego wystąpienia powódki ze spółki – 16 sierpnia 2010r. przyjąć należy, że roszczenie powódki uległo przedawnieniu.

Kluczowym zagadnieniem, pojawiającym się w sprawie, pozostaje ustalenie, czy złożenie przez powódkę wniosku o zawezwanie do próby ugodowej przerwało bieg przedawnienia. Zgodnie bowiem z przepisem art. 123 § 1 pkt 1) k.c. bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Zawezwanie do próby ugodowej przerywa bieg terminu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.c. tylko wówczas, gdy określona w nim wierzytelność obejmuje precyzyjnie określenie zarówno przedmiotu żądania, jak i jej wysokości. W zawezwaniu do próby ugodowej, zgodnie z art. 185 § 1 k.p.c, należy wprawdzie zwięźle oznaczyć sprawę, to jednak wymóg ten należy przede wszystkim wiązać z obowiązkiem przedstawienia argumentacji uzasadniającej żądanie oraz przytaczania dowodów na jego poparcie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2012 r, V CSK 515/11; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 24 maja 2016 r, I ACa 218/16). Tożsamość przedmiotowa roszczenia występuje wtedy, gdy żądania są identyczne i jednocześnie jednakowa jest ich podstawa faktyczna i prawna, przy czym przesłanki te muszą wystąpić łącznie.

Dokonując porównania roszczeń, określonych we wniosku powódki o zawezwanie do próby ugodowej oraz w niniejszym pozwie, nie sposób ustalić, by były one tożsame.

W szczególności, powódka we wniosku określiła ogólną sumę roszczenia, nie precyzując, jaka jest wysokość każdej z należności, wymienionych we wniosku.

Oceniając zatem, że w sprawie nie znajduje zastosowania przepis art. 123 § 1 pkt 1) k.c., należy podzielić stanowisko Sądu I instancji, że roszczenie powódki uległo przedawnieniu.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy na mocy art.385 kpc oddalił apelację powódki jako bezzasadną, orzekając o kosztach postępowania odwoławczego na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6) i § 10 ust.1 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, nie znajdując podstaw do zastosowania przepisu art. 102 k.p.c.

SSO Małgorzata Korfanty SSO Iwona Wańczura SSR (del.) Agata Żuradzka - Stuglik